

Beleidsregels Wet Taaleis gemeente Heiloo 2016

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo;
gelet op artikel 18b van de Participatiewet;
besluit: vast te stellen de beleidsregels Wet Taaleis gemeente Heiloo 2016

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, en de Algemene wet bestuursrecht.
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
  - a. **College:** het college van burgemeester en wethouders van Heiloo;
  - b. **Wet taaleis:** de wet tot wijziging van de Wet werk en bijstand teneinde de eis tot beheersing van de Nederlandse taal toe te voegen aan die wet (Wet taaleis WWB).
  - c. **Participatiewet:** de Participatiewet met inbegrip van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz).
  - d. **Besluit taaltoets:** het 'Besluit taaltoets Participatiewet'.
  - e. **Referentieniveau 1F:** het fundamentele niveau (F-niveau) taal en rekenen volgens de richtlijnen van de Rijksoverheid. Dit niveau is vergelijkbaar met taalniveau A2.
  - f. **Belanghebbende:** persoon die een uitkering aanvraagt of ontvangt op grond van de Participatiewet

Artikel 2 Aantonen kennis Nederlandse taal

1. Wanneer belanghebbende in de leerplichtige leeftijd (tussen 5 en 16 jaar) tenminste acht jaren in Nederland heeft gewoond en er geen aanknopingspunten bestaan om te twifelen aan diens taalniveau, kan ervan worden uitgegaan dat belanghebbende gedurende acht jaar Nederlandstalig onderwijs heeft gevolgd en daarmee aan de taaleis voldoet.
2. Indien lid 1 niet van toepassing is, dient belanghebbende door middel van het overleggen van rapporten of diploma's van erkende Nederlandse onderwijsinstellingen aan te tonen dat hij Nederlandstalig onderwijs heeft gevolgd (zowel basis- als voortgezet/beroepsonderwijs). Dat kan ook optioneel Nederlandstalig onderwijs in het buitenland zijn.
3. Een diploma inburgering of gelijkwaardig document geldt als bewijs dat belanghebbende de Nederlandse taal beheerst en aan de taaleis voldoet.
4. Een ander document waaruit blijkt dat belanghebbende de Nederlandse taal beheerst, kan de kennis van de Nederlandse taal aantonen.

Artikel 3 Taaltoets

1. Er wordt een taaltoets afgenomen binnen maximaal 8 weken na het plaatsvinden van het intakegesprek, indien belanghebbende niet kan aantonen aan de taaleis te voldoen en er een redelijk vermoeden bestaat dat belanghebbende de Nederlandse taal niet beheerst op referentieniveau 1F.
2. Het afnemen van de taaltoets en de beoordeling van de uitkomst worden uitgevoerd door een extern opleidingsinstituut dat beschikt over personeel, toetsingslocaties en toetsingsmateriaal welke volledig voldoen aan de kwalificatie-eisen zoals gesteld in het Besluit Taaltoets Participatiewet.
3. Reiskosten voor het afreizen naar de toetslocatie komen in aanmerking voor vergoeding.

Artikel 4 Geen toetsing taalniveau

1. Er vindt geen toetsing van het taalniveau plaats indien is vastgesteld dat iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt om aan de taaleis te voldoen zoals bedoeld in artikel 5 van deze beleidsregels.
2. Er vindt geen toetsing van het taalniveau plaats indien:
  - a. tijdens een vorige uitkeringsperiode al een toets is afgenomen en is vastgesteld dat belanghebbende de Nederlandse taal beheerst;
  - b. tijdens een vorige uitkeringsperiode al een toets is afgenomen en is vastgesteld dat belanghebbende de Nederlandse taal onvoldoende beheerst, maar ook is vastgesteld dat door in de persoon gelegen, niet beïnvloedbare of tijdgebonden factoren, belanghebbende niet is staat is om de Nederlandse taal op referentieniveau 1F machtig te worden.
3. Er vindt geen toetsing van het taalniveau plaats indien belanghebbende een uitkering had in een andere gemeente en in die gemeente reeds is getoetst op referentieniveau 1F. De toetsresultaten kunnen worden overgenomen, tenzij deze onvoldoende zekerheid bieden over de actuele taalvaardigheid.

4. Er vindt geen toetsing van het taalniveau plaats indien sprake is van een situatie waarin bijstand voor korte duur wordt aangevraagd en vaststaat wat de einddatum van de bijstand zal zijn.
5. Er vindt geen toetsing plaats indien belanghebbende een inburgeringsplicht heeft op grond van de Wet inburgering.

Artikel 5 Het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid

Elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt in ieder geval indien er:

- a. Ontheffing is verleend in het kader van de Wet inburgering;
- b. Er sprake is van een gediagnosticeerd leerprobleem;
- c. Diverse malen een taal cursus gevolgd is en door de educatie-instelling is vastgesteld dat door in de persoon gelegen factoren belanghebbende niet is staat is om de Nederlandse taal op referentieniveau 1F machtig te worden;
- d. Op grond van artikel 9 lid 5 Participatiewet ontheffing van de arbeidsplicht is of een algemene ontheffing is op grond van psychische, fysieke of sociale problematiek;
- e. Er een andere in de persoon gelegen factor aanwezig is waardoor belanghebbende geen enkele vorm van verwijtbaarheid is aan te rekenen voor het niet beheersen, of kunnen beheersen, van de Nederlandse taal op referentieniveau 1F.

Artikel 6 Kennisgeving en (geen) bereidverklaring

1. Indien de uitkomst van de taaltoets uitwijst dat belanghebbende **niet** aan de taaleis voldoet:
  - a. ontvangt belanghebbende binnen maximaal 8 weken na het moment van de uitslag van de toets een schriftelijke kennisgeving van het redelijk vermoeden dat hij de Nederlandse taal niet beheerst op referentieniveau 1F; en
  - b. dient belanghebbende zich binnen 1 maand na het kennisgevingsbesluit bereid te verklaren aan te vangen met het verwerven van de Nederlandse taal.
2. Indien belanghebbende zich niet binnen 1 maand na het kennisgevingsbesluit bereid verklaart aan te vangen met het verwerven van de Nederlandse taal, wordt de uitkering per datum kennisgevingsbesluit verlaagd conform artikel 18b lid 4 juncto, lid 6 sub a, juncto lid 9 van de Participatiewet.

Artikel 7 Verlaging uitkering bij onvoldoende inspanning of tussentijds stoppen

1. Indien belanghebbende zich onvoldoende inspant of op enig moment stopt zich in te spannen, gaat de verlaging van de uitkering in vanaf het moment dat de schriftelijke kennisgeving van het besluit tot het toepassen van de verlaging aan de belanghebbende bekend is gemaakt.
2. Indien belanghebbende zich na een verlaging voldoende gaat inspannen om de taal te leren, wordt afgezien van verdere verlaging vanaf de datum dat hij aannemelijk maakt te zijn aangevangen met voldoende inspanning tot het verwerven van de Nederlandse taal.

Artikel 8 Volgen van de voortgang van het taaltraject

1. Wanneer belanghebbende zich bereid verklaart aan te vangen met het verwerven van de Nederlandse taal, wordt de wijze waarop belanghebbende dit gaat doen vastgelegd in diens dossier.
2. Op basis van de individuele situatie van belanghebbende worden afspraken gemaakt over de wijze van beoordelen van de inspanningen van belanghebbende.

Artikel 9 Gevallen waarin de beleidsregels niet voorzien

Inzake de onderwerpen die vallen onder de discretionaire bevoegdheid van het college, waarin deze beleidsregels niet voorzien, beslist het college.

Artikel 10 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregels treden in werking met ingang van de dag na bekendmaking en werken terug tot en met 1 januari 2016.
2. Deze beleidsregels worden aangehaald als "Beleidsregels Wet taaleis gemeente Heiloo 2016".

Aldus besloten in de vergadering van het college van 5 april 2016

Toelichting beleidsregels Wet taaleis 2016 betreffende de Participatiewet

Algemeen

Op 1 januari 2016 treedt het wetsvoorstel Wet taaleis in werking. Het doel van deze wet is het vergroten van het arbeidsperspectief van uitkeringsgerechtigden. De beheersing van de Nederlandse taal is een zeer belangrijk element voor het inzetbaar zijn en blijven op de arbeidsmarkt. Om deze reden wordt de beheersing van de Nederlandse taal als extra verplichting toegevoegd aan de bestaande verplichtingen van uitkeringsgerechtigden. In Heiloo wordt de Wet taaleis zoveel als mogelijk ingezet om het arbeidsperspectief van de klant op effectieve wijze te vergroten. Hierbij blijven redelijkheid en billijkheid onmisbare factoren. Het streven is met deze beleidsregels adequaat en effectief uitvoering te kunnen geven

aan de Wet taaleis. Hierin zijn enkele wettelijke omissies vertaald naar beleid waarmee de geest van de Wet taaleis centraal blijft staan, nl. het stimuleren van uitkeringsgerechtigden om zoveel mogelijk succesfactoren te creëren waarmee zij uit de bijstand kunnen stromen.

Artikel 2. Aantonen kennis Nederlandse taal

Lid 1

De leerplichtwet is op 30 mei 1968 in werking getreden en regelt vanaf het schooljaar waarin een kind zes wordt, er negen jaar onderwijs gevolgd moet worden (vanaf het zesde tot 15e jaar). Voor belanghebbenden die onder de leerplichtwet 1969 vielen, kan objectief worden vastgesteld, dat zij 8 jaar Nederlandstalig onderwijs hebben gevolgd. Voor de groep die niet onder deze leerplichtwet vielen, kunnen we dit niet objectief vaststellen dat 8 jaar Nederlandstalig onderwijs is gevolgd.

Concreet betekent dit dat iedereen die in het schooljaar 1968-1969 6 jaar werd, onder de leerplichtwet 1969 viel. Daarom gaan we ervan uit dat iedereen die in Nederland is geboren met geboortedatum later dan 1-9-1963, en gedurende de leerplichtige leeftijd minimaal 8 jaar in Nederland heeft gewoond, dan ook 8 jaar Nederlandstalig onderwijs heeft gevolgd.

Dat belanghebbende in Nederland woonachtig is geweest hoeft niet verder bewezen te worden, omdat dat blijkt uit de aan de gemeente ter beschikking staande registraties.

Lid 3

Het kan voor komen dat belanghebbende de vereiste taaldocumenten in het kader van de Wet taaleis kan overleggen, maar de Nederlandse taal niet spreekt. Door het overleggen van de vereiste taaldocumenten, neemt belanghebbende het redelijke vermoeden dat hij de taal onvoldoende beheerst weg. In dat geval biedt de Wet taaleis (artikel 18b Participatiewet) geen mogelijkheden voor het college om belanghebbende te verplichten de Nederlandse taal te leren. Het college kan in deze situatie wel artikel 18 lid 4 onderdeel f Participatiewet gebruiken om belanghebbende te bewegen tot het leren van de Nederlandse taal. Een belanghebbende is immers verplicht kennis en vaardigheden te verkrijgen en behouden, noodzakelijk voor het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Hieronder valt ook het beheersen van de Nederlandse taal.

Lid 4

De Wet taaleis stelt dat een belanghebbende ook een ander document kan overleggen waaruit blijkt dat hij de vaardigheden in de Nederlandse taal beheerst. Als 'ander document' zoals genoemd in artikel 18b lid 2 onder c van de wet en artikel 2 van deze beleidsregels wordt in ieder geval gezien:

- een diploma van een Nederlandstalige middelbare school in Nederland, de Nederlandse Antillen, Suriname of België;
- een diploma van een MBO
- een diploma van een opleiding Nederlands in het buitenland;
- document waaruit blijkt dat belanghebbende is vrijgesteld van de inburgeringsplicht omdat belanghebbende in bezit is van een diploma of een besluit inburgering zoals omschreven in artikel 2.3 tot en met 2.5 van het Besluit Inburgering;

Uit de volgende documenten kan tevens blijken dat belanghebbende de vaardigheden in de Nederlandse taal beheerst:

- Curriculum Vitae waaruit blijkt dat belanghebbende minimaal twee jaar voortgezet onderwijs heeft gevolgd of minimaal één jaar heeft gewerkt in een bedrijf waar Nederlands de voertaal is;
- een recent arbeidscontract voor de duur van ten minste één jaar bij een bedrijf waar Nederlands de voertaal is.

Artikel 3. Taaltoets

In de Wet taaleis is vastgelegd dat wanneer een belanghebbende er niet in slaagt om aan te tonen dat hij de Nederlandse taal op referentieniveau 1F beheerst, hem uiterlijk binnen een termijn van 8 weken na het intakegesprek een toets moet worden afgenomen. In het Besluit taaltoets Participatiewet zijn criteria geformuleerd waaraan de taaltoets, het toetsmateriaal en de toetsbeoordelaar moeten voldoen. Deze toets zal worden afgenomen in Heiloo door een gekwalificeerd onderwijsinstituut. Op deze manier kan blijvend worden gegarandeerd dat de toetsing en beoordeling conform de didactische kwaliteitscriteria uit het Besluit taaltoets worden uitgevoerd.

Artikel 4. Geen toetsing taalniveau

In sommige situaties kan sprake zijn van een omstandigheid waardoor het afnemen van een toets niet zinvol is en/of niet tot nieuwe inzichten leidt.

Lid 1

Zo kan er sprake zijn van ontbrekende verwijtbaarheid, waarmee vaststaat dat de belanghebbende niet in staat is, of zal zijn, om de Nederlandse taal te verwerven. In dit geval heeft het afnemen van een toets geen meerwaarde, omdat het verwerven van de Nederlandse taal geen mogelijkheid is voor de belanghebbende.

Lid 2 en 3

Zo kan ook de situatie ontstaan waarin een belanghebbende in een eerdere uitkeringsperiode (in de eigen gemeente of in een andere gemeente) reeds is getoetst op het taalniveau. Als de uitslag van de toets op dat moment heeft uitgewezen dat iemand de taal op referentieniveau 1F beheerst en die uitslag kan worden overlegd, hoeft de belanghebbende op het moment dat hij opnieuw in de bijstand stroomt,

---

niet opnieuw een toets af te leggen. De positieve uitslag van de eerder afgenomen toets is dan namelijk het bewijs dat het referentieniveau 1F wordt beheerst. Hierbij is het wel van belang dat het moment waarop de toets is afgenomen naar redelijkheid moet worden beoordeeld. Indien de toets lange tijd geleden is afgenomen en op basis van de actuele situatie het redelijk vermoeden bestaat dat het taalniveau niet op referentieniveau 1F wordt beheerst, kan de beoordeling zijn dat er wel een toets moet worden afgenomen. Dit zal altijd individueel moeten worden beoordeeld.

Lid 4

Met bijstand voor korte duur wordt in ieder geval bedoeld, een aanvraag voor bijstand voor de duur van 3 maanden of korter. Het gaat hierbij om situaties waarin bij de aanvraag van de bijstand helder is dat er sprake is van in zijn aard kortdurende bijstand. Er moet dan ook zijn vastgesteld wat de einddatum van de bijstandsverlening zal zijn.

Lid 5

De strekking van dit lid is dat de groep die tevens valt onder de Wet inburgering, niet wordt uitgenodigd in het kader van de Wet taaleis. Dit is in alle gevallen een overbodige belasting van zowel belanghebbende als de uitvoering:

Als een belanghebbende inburgeringsplichtig is, en hij volgt een inburgeringstraject, dan wordt dit gezien als voldoende inspanning zoals bedoeld in de Wet taaleis.

Heeft belanghebbende nog geen start gemaakt met het inburgeringstraject, dan kan vanuit de Wet inburgering een boete dreigen. Het uitnodigen van belanghebbende in het kader van de Wet taaleis kan leiden tot een verlaging van de uitkering. Wettelijke bepalingen staan een dergelijke "dubbele sanctiëring" in de weg.

Artikel 5. Het ontbreken van verwijtbaarheid

De taaleis geldt niet voor belanghebbenden waarbij sprake is van ontbrekende verwijtbaarheid. Er moet dan sprake zijn van een omstandigheid waardoor belanghebbende geen verwijt kan worden gemaakt van het niet of niet in voldoende mate beheersen van de Nederlandse taal. Er zijn enkele situaties omschreven waarbij in ieder geval sprake is van ontbrekende verwijtbaarheid. Deze omschrijving is niet limitatief. Er kan sprake zijn van andere factoren die de verwijtbaarheid doen ontbreken. Dit zal altijd individueel moeten worden beoordeeld. De bewijslast om aan te tonen dat sprake is van ontbrekende verwijtbaarheid, ligt bij de belanghebbende. Van een gediagnostiseerd leerprobleem wordt gesproken, indien het leerprobleem is vastgelegd in een officiële verklaring van een deskundige, zoals bijvoorbeeld een dyslexie-verklaring.

Artikel 7. Verlaging uitkering bij onvoldoende inspanning of tussentijds stoppen

Lid 1

De Wet taaleis omschrijft niet hoe er moet worden gehandeld op het moment dat iemand in eerste instantie voldoet aan de inspanningsverplichting, maar daar op enig moment mee stopt. Er wordt namelijk alleen genoemd dat de verlaging wordt ingezet vanaf het moment dat iemand het kennisgevingsbesluit heeft ontvangen, waarin staat dat de Nederlandse taal onvoldoende wordt beheerst. Dit betekent dat er altijd met terugwerkende kracht moet worden verlaagd, ook wanneer iemand in beginsel wél de nodige inspanning heeft geleverd. In deze beleidsregels is geformuleerd dat de verlaging in een dergelijke situatie pas wordt ingezet vanaf het moment dat de verwijtbaarheid ontstaat. Dit is de meest eerlijke en verdedigbare oplossing voor deze situatie. Het moment waarop de verwijtbaarheid ontstaat wordt individueel beoordeeld.

Lid 2

De Wet taaleis omschrijft niet hoe er wordt gehandeld indien iemand nadat verlaging is ingezet, alsnog voldoende inspanning gaat leveren. De wet kent namelijk geen inkeerbepaling. Dit houdt in dat de bijstand verlaagd moet blijven, ook als de klant zich alsnog gaat inspannen om het taalniveau te verbeteren. Dit lijkt echter in strijd met de bedoeling van de wet. In deze beleidsregels is geformuleerd dat er wordt afgezien van verdere verlaging vanaf het moment dat de uitkeringsgerechtigde aannemelijk maakt alsnog voldoende inspanning te leveren voor het verwerven van de Nederlandse taal. Ook in dit geval is dit de meest eerlijke en verdedigbare oplossing. Het moment waarop de verwijtbaarheid ontstaat wordt ook in deze situatie individueel beoordeeld.

Artikel 8. Het volgen van de voortgang van het taaltraject

De Wet taaleis betreft een inspanningsverplichting. Dit betekent dat op enig moment de inspanning van de belanghebbende moet kunnen worden beoordeeld. Om die reden wordt de wijze waarop belanghebbende verklaart zich in te gaan spannen, vastgelegd in diens dossier. Om de inspanning op een later moment ook werkelijk te kunnen volgen, wordt een afspraak gemaakt met belanghebbende en in het dossier vastgelegd op welke wijze belanghebbende de geleverde inspanning inzichtelijk gaat maken.